

OBLICZENIA

**do projektu przebudowy kotłowni
w budynku Szkoły Podstawowej w Masłowicach
Masłowice 1, gm. Wieluń**

Spis treści:

- 1. Zapotrzebowania ciepła na cele ogrzewania**
- 2. Zapotrzebowanie ciepła na cele cwu**
- 3. Dobór kotłów**
- 4. Dobór zbiornika akumulacyjnego ciepła**
- 5. Dobór pompy kotłowej ładującej zasobnik**
- 6. Dobór zaworu mieszającego**
- 7. Dobór pompy rozładowującej zasobnik**
- 8. Dobór wymiennika ciepła**
- 9. Dobór naczynia wzbiorczego otwartego**
- 10. Dobór naczynia przeponowego**
- 11. Dobór pompy obiegowej co nr 1**
- 12. Dobór pompy obiegowej co nr 2**
- 13. Dobór pompy obiegowej co nr 3**
- 14. Dobór mieszaczy trójdrogowych nr 1, 2 i 3**
- 15. Dobór podgrzewacza cw**
- 16. Dobór pompy obiegowej cw**
- 17. Dobór pompy cyrkulacyjnej cw**
- 18. Dobór naczynia przeponowego cw**
- 19. Dobór zaworów bezpieczeństwa**
- 20. Dobór komina i czopucha**
- 21. Dobór elementów wentylacyjnych**
- 22. Dobór ciepłomierza dla części mieszkalnej**
- 23. Roczne zapotrzebowanie ciepła**
- 24. Zapotrzebowanie paliwa**

I. ZAPOTRZEBOWANIE CIEPŁA NA CELE OGRZEWANIA

Zgodnie z projektem przebudowy wewnętrznej instalacji co zapotrzebowanie ciepła dla budynku Szkoły Podstawowej po termomodernizacji wynosi $Q_{co} = 79,9 \text{ kW}$

II. ZAPOTRZEBOWANIE CIEPŁA NA CELE CWU

1. Dane wyjściowe

- liczba uczniów: $n = 100 \text{ os.}$
- jednostkowe godzinowe zapotrzebowanie ciepłej wody dla ucznia: $q_h = 1,2 \text{ l/h} \times \text{os.}$
- jednostkowe dobowe zapotrzebowanie ciepłej wody dla ucznia: $q_d = 8,0 \text{ l/d} \times \text{os.}$
- obliczeniowe temp. wody użytkowej: $t_{cw}/t_{zw} = 55/10^\circ\text{C}$

2. Godzinowe zapotrzebowanie cwu

$$G_h = n \times q_h$$

$$G_h = 100 \times 1,2 = 120 \text{ l/h}$$

3. Dobowe zapotrzebowanie cwu

$$G_d = n \times g_d$$

$$G_d = 100 \times 8,0 = 800 \text{ l/d}$$

4. Zapotrzebowanie ciepła

$$Q_h = G_h \times C \times \Delta t$$

$$Q_h = 120 \times 1 \times (55 - 10) \times 1,163 = 6\,280 \text{ W}$$

$$Q_h = 6,3 \text{ kW}$$

$$Q_d = G_d \times C \times \Delta t$$

$$Q_d = 800 \times 1 \times (55 - 10) \times 1,163 = 41\,868 \text{ W}$$

$$Q_d = 41,9 \text{ kW}$$

III. DOBÓR KOTŁÓW

1. Dane wyjściowe

- obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła na cele ogrzewania: $Q_{co} = 79,9 \text{ kW}$
- obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła na cele cwu: $Q_{cwu} = 6,3 \text{ kW}$
- obliczeniowe temp. czynnika grzejącego: $t_z/t_p = 80/60^\circ\text{C}$

2. Obliczeniowa moc cieplna kotłowni

$$Q_k = Q_{co} + Q_{cwu}$$

$$Q_k = 79,9 + 6,3 = 86,2 \text{ kW}$$

3. Dobór kotłów

- przyjęto dwa kotły wodne stalowe opalane biomasą firmy FALENCZYK typu KKF 50 o mocy cieplnej $Q_k = 50,0 \text{ kW}$ każdy z zasobnikami paliwa typu APP/2.

IV. DOBÓR ZBIORNIKA AKUMULACYJNEGO CIEPŁA

1. Dane wyjściowe

- moc cieplna kotłów: $Q_k = 100 \text{ kW}$
- wskaźnik pojemnościowy dla zbiornika akumulującego energię ciepłą z zautomatyzowanego kotła na biomasę: przyjęto $w = 10 \text{ l/kW}$

2. Obliczeniowa pojemność zbiornika

$$V_{zb} = Q_k \times w$$

$$V_{zb} = 100 \times 10 = 1000 \text{ l}$$

3. Dobór zbiornika

- przyjęto zbiornik akumulacyjny pionowy izolowany firmy EURO-TERM typu ZB 1000 o wielkości:
 $V = 1000 \text{ l}$
 $D_n = 900 \text{ mm}$
 $H = 2025 \text{ mm}$
 $d_n = 40 \text{ mm}$
 $p_d = 3 \text{ bar}$

V. DOBÓR POMPY KOTŁOWEJ ŁADUJĄCEJ ZASOBNIK

1. Dane wyjściowe

- obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła: $Q = 86,2 \text{ kW}$
- obliczeniowe temp. czynnika grzejnego: $t_z/t_p = 80/60^\circ\text{C}$
- opór obiegu kotłowego: przyjęto $h_{ok} = 3,0 \text{ msw}$

2. Obliczeniowa wydajność pompy

$$V_p = \frac{1,15 \times Q_{ok} \times 860}{1000 \times C \times \Delta t}$$

$$V_p = \frac{1,15 \times 86,2 \times 860}{1000 \times 1 \times 20} = 4,3 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Obliczeniowa wysokość podnoszenia pompy

$$H_p \geq h_{ok}$$

$$H_p = 3,0 \text{ msw}$$

4. Dobór pompy

- przyjęto pompę obiegową kotła firmy GRUNDFOS typu UPS 40-60 F/4 o parametrach:
 $V_p = 4,67 \text{ m}^3/\text{h}$
 $H_p = 3,55 \text{ msw}$
 $N_s = 194 \text{ W} / \text{II bieg} / 1 \times 230\text{-}240 \text{ V}$
 przyłącze kołnierzone: $d_n = 40 \text{ mm}$

VI. DOBÓR ZAWORU MIESZAJĄCEGO

1. Dane wyjściowe

- moc cieplna kotłów: $Q_k = 100 \text{ kW}$
- obliczeniowa różnica temperatury czynnika grzejnego: $\Delta t_{co} = 20^\circ\text{C}$

2. Obliczeniowe natężenie przepływu

$$G = \frac{Q_k \times 860}{1000 \times C \times \Delta t} = \frac{100 \times 860}{1000 \times 1 \times 20} = 4,3 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Dobór zaworu

- przyjęto zawór mieszający trójdrogowy firmy DANFOSS typu HRB3 Ø40 mm z silownikiem elektrycznym typu AMB162

VII. DOBÓR POMPY ROZŁADOWUJĄCEJ ZASOBNIK

1. Dane wyjściowe

- obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła: $Q = 86,2 \text{ kW}$
- obliczeniowe temp. czynnika grzejącego: $t_z/t_p = 80/60^\circ\text{C}$
- opór obiegu kotłowego: przyjęto $h_{ok} = 3,0 \text{ msw}$

2. Obliczeniowa wydajność pompy

$$V_p = \frac{1,15 \times Q_{ok} \times 860}{1000 \times C \times \Delta t}$$

$$V_p = \frac{1,15 \times 86,2 \times 860}{1000 \times 1 \times 20} = 4,3 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Obliczeniowa wysokość podnoszenia pompy

$$H_p \geq h_{ok}$$

$$H_p = 3,0 \text{ msw}$$

4. Dobór pompy

- przyjęto pompę obiegową wymiennika firmy GRUNDFOS typu UPS 40-60 F/4 o parametrach:
 $V_p = 4,67 \text{ m}^3/\text{h}$
 $H_p = 3,55 \text{ msw}$
 $N_s = 194 \text{ W} / \text{II bieg} / 1 \times 230\text{-}240 \text{ V}$
 przyłącze kołnierzone: $d_n = 40 \text{ mm}$

VIII. DOBÓR WYMIENNIKA CIEPŁA

1. Dane wyjściowe

- obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła: $Q = 86,2 \text{ kW}$
- obliczeniowe temperatury wody kotłowej: $t_z/t_p = 80/60^\circ\text{C}$
- obliczeniowe temperatury wody instalacyjnej: $t_z/t_p = 70/55^\circ\text{C}$

2. Ilość wody kotłowej

$$G_s = \frac{Q \times 860}{C \times \Delta t_s}$$

$$G_s = \frac{86,2 \times 860}{1 \times (80 - 60)} = 3706,6 \text{ l/h}$$

$$G_s = 3,7 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Ilość wody instalacyjnej

$$G_i = \frac{Q \times 860}{C \times \Delta t_i}$$

$$G_i = \frac{86,2 \times 860}{1 \times (70 - 55)} = 4\,924,1 \text{ l/h}$$

$$G_i = 4,9 \text{ m}^3/\text{h}$$

4. Dobór wymiennika

- w oparciu o program doboru komputerowego przyjęto wymiennik płytowy lutowany firmy DANFOSS typu XB 51H-1 36 o wielkości:

$$Q = 120 \text{ kW}$$

$$G_s = 5,05 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$G_i = 7,01 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$H_s = 7,8 \text{ kPa}$$

$$H_i = 13,0 \text{ kPa}$$

$$F = 2,79 \text{ m}^2$$

W załączeniu karta doboru wymiennika.

IX. DOBÓR NACZYNIA WZBIORCZEGO OTWARTEGO

1. Dane wyjściowe

- moc cieplna kotłów: $Q_k = 100 \text{ kW}$
- pojemność wodna kotłów: $V_k = 2 \times 370 = 740 \text{ l}$
- pojemność zbiornika akumulacyjnego ciepła: $V_{zb} = 1000 \text{ l}$
- pojemność rurociągów i wymiennika: przyjęto $V_{r+w} = 40 \text{ l}$

2. Pojemność zładu

$$V_{zl} = V_k + V_{zb} + V_{r+w}$$

$$V_{zl} = 740 + 1000 + 40 = 1\,780 \text{ l}$$

3. Pojemność użytkowa naczynia

$$V_u = 0,04 \times V_{zl}$$

$$V_u = 0,04 \times 1780 = 59,2 \text{ l}$$

4. Dobór naczynia

- przyjęto naczynie wzbiorcze otwarte o pojemności całkowitej $V_c = 96 \text{ l}$ i wymiarach $40 \times 40 \times 60 \text{ cm}$.
Usytuowanie naczynia w pomieszczeniu wc pod stropem parteru na konstrukcji wsporczej.
Naczynie z blachy stalowej czarnej grub. 4 mm zabezpieczone farbą antykorozyjną.

X. DOBÓR NACZYNIA PRZEPONOWEGO

1. Dane wyjściowe

- oblicz. zapotrzebowanie ciepła: $Q = 79,9 \text{ kW}$
- rodzaj grzejników: stalowe płytowe

- obliczeniowe temp. czynnika grzejącego: $t_z/t_p = 70/55^\circ\text{C}$
- ciśnienie wstępne w naczyniu: $p_w = \frac{p_{st}}{10} + 0,5 = \frac{8}{10} + 0,5 = 1,3 \text{ bar}$
- dopuszczalne ciśnienie robocze: $p_d = 3 \text{ bar}$
- ubytki eksploatacyjne: $E = 1\%$

2. Pojemność instalacji

- pojemność instalacji co: dla $Q = 79,9 \text{ kW}$ i grzejników płytowych z nomogramu odczytano pojemność $V_{co} = 700 \text{ l}$

$$V = V_{co}$$

$$V = 700 \text{ l}$$

3. Pojemność użytkowa naczynia

$$V_u = 1,1 \times V \times \gamma \times \Delta V$$

$$V_u = 1,1 \times 700 \times 0,9996 \times 0,0195 = 15,0 \text{ l}$$

4. Pojemność całkowita naczynia

$$V_c = V_u \times \frac{p_d + 1}{p_d - p_w}$$

$$V_c = 15,0 \times \frac{3 + 1}{3 - 1,3} = 35,3 \text{ l}$$

5. Pojemność użytkowa naczynia z rezerwą eksploatacyjną

$$V_{ur} = V_u + V \times E \times 10$$

$$V_{ur} = 15,0 + 0,7 \times 1 \times 10 = 22,0 \text{ l}$$

6. Ciśnienie wstępne naczynia zbiorczego przeponowego

$$p_r = \left(\frac{p_d + 1}{1 + \frac{V_u}{V_{ur} \left(\frac{p_d + 1}{p_d - p_w} - 1 \right)}} \right) - 1$$

$$p_r = \left(\frac{3 + 1}{1 + \frac{15,0}{22,0 \times \left(\frac{3 + 1}{3 - 1,3} - 1 \right)}} \right) - 1 = 1,7 \text{ bar}$$

7. Pojemność całkowita naczynia zbiorczego przeponowego z uwzględnieniem ubytków eksploatacyjnych

$$V_{cr} = V_{ur} \times \frac{p_d + 1}{p_d - p_r}$$

$$V_{cr} = 22,0 \times \frac{3 + 1}{3 - 1,7} = 67,7 \text{ l}$$

8. Dobór naczynia wzbiorczego przeponowego

- przyjęto naczynie wzbiorcze przeponowe firmy REFLEX typu NG 80/6 o wielkości:
 $V_c = 80 \text{ l}$
 $D = 480 \text{ mm}$
 $H = 538 \text{ mm}$
 $d_n = 25 \text{ mm}$
 $p_w = 1,5 \text{ bar}$
 $p_d = 6 \text{ bar}$

Uwaga: Ciśnienie wstępne poduszki gazowej w naczyniu 1,5 bar należy zwiększyć do 1,7 bar.

XI. DOBÓR POMPY OBIEGOWEJ CO NR 1

1. Dane wyjściowe

- zapotrzebowanie ciepła na cele co dla pierwszego obiegu (część dydaktyczna – parter):
 $Q_{co1} = 44,1 \text{ kW}$
- obliczeniowe temp. czynnika grzejnego: $t_z/t_p = 70/55^\circ\text{C}$
- opór instalacji: $h_{co1} = 1,3 \text{ msw}$
- opór wymiennika: przyjęto $h_w = 2,0 \text{ msw}$

2. Obliczeniowa wydajność pompy

$$V_p = \frac{1,15 \times Q_{co1} \times 860}{1000 \times C \times \Delta t}$$

$$V_p = \frac{1,15 \times 44,1 \times 860}{1000 \times 1 \times 15} = 2,9 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Obliczeniowa wysokość podnoszenia pompy

$$H_p \geq h_{co1} + h_w$$

$$H_p = 1,3 + 2,0 = 3,3 \text{ msw}$$

4. Dobór pompy

- przyjęto pompę obiegową co nr 1 firmy GRUNDFOS typu MAGNA 40-80 F o parametrach:
 $V_p = 2,9 \text{ m}^3/\text{h}$
 $H_p = 3,3 \text{ msw}$
 $N_s = 57,5 \text{ W} / 1 \times 230\text{-}240 \text{ V}$
 przyłącze kołnierzowe: $d_n = 40 \text{ mm}$

XII. DOBÓR POMPY OBIEGOWEJ CO NR 2

1. Dane wyjściowe

- zapotrzebowanie ciepła na cele co dla drugiego obiegu (część dydaktyczna – piętro):
 $Q_{co2} = 29,6 \text{ kW}$
- obliczeniowe temp. czynnika grzejnego: $t_z/t_p = 70/55^\circ\text{C}$
- opór instalacji: $h_{co2} = 1,5 \text{ msw}$
- opór wymiennika: przyjęto $h_w = 2,0 \text{ msw}$

2. Obliczeniowa wydajność pompy

$$V_p = \frac{1,15 \times Q_{co2} \times 860}{1000 \times C \times \Delta t}$$

$$V_p = \frac{1,15 \times 29,6 \times 860}{1000 \times 1 \times 15} = 2,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Obliczeniowa wysokość podnoszenia pompy

$$H_p \geq h_{co2} + h_w$$

$$H_p = 1,5 + 2,0 = 3,5 \text{ msw}$$

4. Dobór pompy

- przyjęto do dalszej eksploatacji, jako pompę obiegową co nr 2, istniejącą pompę firmy GRUNDFOS typu UPE 32-80 180 o parametrach:

$$V_p = 2,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$H_p = 3,5 \text{ msw}$$

$$N_s = 127 \text{ W} / 1 \times 230\text{-}240 \text{ V}$$

przyłącze rurowe: $d_n = 32 \text{ mm}$

XIII.DOBÓR POMPY OBIEGOWEJ CO NR 3**1. Dane wyjściowe**

- zapotrzebowanie ciepła na cele co dla trzeciego obiegu (część mieszkalna – piętro):
 $Q_{co3} = 6,2 \text{ kW}$
- obliczeniowe temp. czynnika grzejnego: $t_z/t_p = 70/55^\circ\text{C}$
- opór instalacji: $h_{co3} = 1,3 \text{ msw}$
- opór wymiennika: przyjęto $h_w = 2,0 \text{ msw}$

2. Obliczeniowa wydajność pompy

$$V_p = \frac{1,15 \times Q_{co3} \times 860}{1000 \times C \times \Delta t}$$

$$V_p = \frac{1,15 \times 6,2 \times 860}{1000 \times 1 \times 15} = 0,4 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Obliczeniowa wysokość podnoszenia pompy

$$H_p \geq h_{co3} + h_w$$

$$H_p = 1,3 + 2,0 = 3,3 \text{ msw}$$

4. Dobór pompy

- przyjęto pompę obiegową co nr 3 firmy GRUNDFOS typu UPE 25-60 180 o parametrach:

$$V_p = 0,4 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$H_p = 3,3 \text{ msw}$$

$$N_s = 67,7 \text{ W} / 1 \times 230\text{-}240 \text{ V}$$

przyłącze rurowe: $d_n = 25 \text{ mm}$

XIV. DOBÓR MIESZACZY TRÓJDROGOWYCH NR 1, 2 i 3

1. Dane wyjściowe

- obliczeniowa moc cieplna instalacji co:

$$Q_{co1} = 44,1 \text{ kW}$$

$$Q_{co2} = 29,6 \text{ kW}$$

$$Q_{co3} = 6,2 \text{ kW}$$
- obliczeniowa różnica temperatury czynnika grzejnego: $\Delta t = 15^\circ\text{C}$

2. Obliczeniowe natężenie przepływu

$$G_{co1} = \frac{Q_{co1} \times 860}{1000 \times C \times \Delta t} = \frac{44,1 \times 860}{1000 \times 1 \times 15} = 2,5 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$G_{co2} = \frac{Q_{co2} \times 860}{1000 \times C \times \Delta t} = \frac{29,6 \times 860}{1000 \times 1 \times 15} = 1,7 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$G_{co3} = \frac{Q_{co3} \times 860}{1000 \times C \times \Delta t} = \frac{6,2 \times 860}{1000 \times 1 \times 15} = 0,4 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Dobór mieszaczy trójdrogowych

- przyjęto mieszacze trójdrogowe firmy DANFOSS typu:
  - nr 1 – HRB3 Ø40 mm z siłownikiem elektrycznym typu AMB162
  - nr 2 – HRB3 Ø32 mm z siłownikiem elektrycznym typu AMB162
  - nr 3 – HRB3 Ø20 mm z siłownikiem elektrycznym typu AMB162

XV. DOBÓR PODGRZEWACZA CW

1. Dane wyjściowe

- oblicz. zapotrzebowanie cw: $G_{cw} = 120 \text{ l/h}$
- oblicz. zapotrzebowanie ciepła na cele cw: $Q_{cw} = 6,3 \text{ kW}$
- obliczeniowe temp. czynnika grzejnego: $t_z/t_p = 70/55^\circ\text{C}$
- obliczeniowe temp. wody użytkowej: $t_{cw}/t_{zw} = 55/10^\circ\text{C}$

2. Dobór podgrzewacza cw

- przyjęto podgrzewacz cwu pionowy firmy GALMET typu SGW(S) 200 z grzałką elektryczną o parametrach:

$$V_n = 200 \text{ l}$$

$$Q_{pcw} = 33,6 \text{ kW}$$

$$G_{pcw} = 800 \text{ l/h}$$

$$t_z/t_p = 70/50^\circ\text{C}$$

$$D = 670 \text{ mm (z izolacją)}$$

$$H = 1100 \text{ mm (z izolacją)}$$

$$Q_{grz} = 6,0 \text{ kW}$$

XVI. DOBÓR POMPY OBIEGOWEJ CW

1. Dane wyjściowe

- wydajność cieplna podgrzewacza: $Q_{pcw} = 33,6 \text{ kW}$
- obliczeniowe temp. czynnika grzejnego: $t_z/t_p = 70/55^\circ\text{C}$
- opór wymiennika: przyjęto $h_w = 2,0 \text{ msw}$
- opór podgrzewacza cw: przyjęto $h_{pcw} = 2,0 \text{ msw}$

2. Obliczeniowa wydajność pompy

$$V_p = \frac{1,15 \times Q_{pcw} \times 860}{1000 \times C \times \Delta t}$$

$$V_p = \frac{1,15 \times 33,6 \times 860}{1000 \times 1 \times 15} = 2,2 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Obliczeniowa wysokość podnoszenia pompy

$$H_p \geq h_w + h_{pcw}$$

$$H_p = 2,0 + 2,0 = 4,0 \text{ msw}$$

4. Dobór pompy

- przyjęto pompę obiegową cw firmy GRUNDFOS typu UPS 32-60 F o parametrach:
 $V_p = 2,3 \text{ m}^3/\text{h}$
 $H_p = 4,4 \text{ msw}$
 $N_s = 107 \text{ W} / \text{I bieg} / 1 \times 230 \text{ V}$
 przyłącze kołnierzowe: $d_n = 32 \text{ mm}$

XVII. DOBÓR POMPY CYRKULACYJNEJ CW**1. Dane wyjściowe**

- wydajność cw podgrzewacza: $G_{pcw} = 800 \text{ l/h}$
- opór obiegu cyrkulacyjnego: przyjęto $h_c = 3,0 \text{ msw}$

2. Obliczeniowa wydajność pompy

$$V_p = 1,15 \times 0,3 \times G_{cw}$$

$$V_p = 1,15 \times 0,3 \times 800 = 276,0 \text{ l/h}$$

$$V_p = 0,3 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Obliczeniowa wysokość podnoszenia pompy

$$H_p \geq h_c$$

$$H_p = 3,0 \text{ msw}$$

4. Dobór pompy

- przyjęto pompę cyrkulacyjną cw firmy GRUNDFOS typu UPS 25-55 N 180 o parametrach:
 $V_p = 0,3 \text{ m}^3/\text{h}$
 $H_p = 3,3 \text{ msw}$
 $N_s = 49,7 \text{ W} / 1 \times 230 \text{ V}$
 przyłącze rurowe: $d_n = 25 \text{ mm}$

XVIII. DOBÓR NACZYNIA PRZEPOŃOWEGO CW**1. Dane wyjściowe**

- pojemność podgrzewacza cw: $V_n = 200 \text{ l}$
- obliczeniowe temp. wody użytkowej: $t_{cw}/t_{zw} = 55/10^\circ\text{C}$
- jedn. przyrost objętości: $\Delta V = 0,0142$

- maksymalne ciśnienie robocze: $p_d = 6$ bar
- ciśnienie wstępne w naczyniu: $p_w = 4$ bar

2. Pojemność użytkowa naczynia

$$V_u = 1,1 \times V \times \gamma \times \Delta V$$

$$V_u = 1,1 \times 200 \times 0,9996 \times 0,0142 = 3,1 \text{ l}$$

3. Pojemność całkowita naczynia

$$V_c = V_u \times \frac{p_d + 1}{p_d - p_w}$$

$$V_c = 3,1 \times \frac{6 + 1}{6 - 4} = 10,9 \text{ l}$$

4. Dobór naczynia wzbiorniczego przeponowego

- przyjęto naczynie wzbiornicze przeponowe firmy REFIX typu DE 12/10 o parametrach:
 $V_c = 12 \text{ l}$
 $D = 280 \text{ mm}$
 $H = 310 \text{ mm}$
 $d_n = 20 \text{ mm}$
 $p_d = 1,0 \text{ MPa}$
 $t_d = 70^\circ\text{C}$

XIX. DOBÓR ZAWORÓW BEZPIECZEŃSTWA

1. Zawór bezpieczeństwa na wymienniku

1.1. Dane wyjściowe

- moc cieplna wymiennika: $Q = 120 \text{ kW}$
- obliczeniowe temp. czynnika grzejnego: $t_z/t_p = 80/60^\circ\text{C}$
- skorygowany współczynnik wypływu dla zaworu typu SYR: $\alpha_c = 0,20$
- dopuszczalne ciśnienie robocze czynnika grzejnego: $p_1 = 0,3 \text{ MPa}$
- ciśnienie wypływu (otoczenia): $p_2 = 0 \text{ MPa}$

1.2. Obliczeniowa przepustowość

$$G = \frac{Q}{C \times \Delta t}$$

$$G = \frac{120 \times 860}{1 \times 20} = 5160 \text{ kg/h}$$

1.3. Teoretyczna jednostkowa przepustowość zaworu

$$q_m = 1414,5 \times \sqrt{(p_1 - p_2) \times \gamma}$$

$$q_m = 1414,5 \times \sqrt{(0,3 - 0) \times 1000} = 24499 \text{ kg/m}^2 \times \text{s}$$

1.4. Obliczeniowy przekrój gniazda zaworu

$$F_g = \frac{G}{q_m \times \alpha_c}$$

$$F_g = \frac{5160}{24499 \times 0,20 \times 3600} = 0,000293 \text{ m}^2$$

1.5. Obliczeniowa średnica gniazda zaworu

$$d_g = \sqrt{\frac{4 \times F_g}{\pi}}$$

$$d_g = \sqrt{\frac{4 \times 0,000293}{3,14}} = 0,0193 \text{ m}$$

$$d_g = 19,3 \text{ mm}$$

1.6. Dobór zaworu

- przyjęto zawór bezpieczeństwa membranowy typu SYR 1915 o wielkości:
 $d_1 \times d_2 = 25 \times 32 \text{ mm}$
 $d_g = 20 \text{ mm}$
 $p_o = 0,3 \text{ MPa}$
 $\alpha_c = 0,20$

Zawór zainstalowany zostanie za wymiennikiem po stronie instalacji co.

2. Zawór bezpieczeństwa na podgrzewaczu cw

2.1. Dane wyjściowe

- wydajność podgrzewacza cw: $G_{pcw} = 800 \text{ l/h}$
- pojemność podgrzewacza cw: $V_n = 200 \text{ l}$
- dopuszczalna temp. wody użytkowej: $t_d = 60^\circ\text{C}$
- skorygowany współczynnik wypływu dla zaworu typu SYR: $\alpha_c = 0,20$
- dopuszczalne ciśnienie robocze cw: $p_1 = 0,6 \text{ MPa}$
- ciśnienie wypływu (otoczenia): $p_2 = 0 \text{ MPa}$

2.2. Obliczeniowa przepustowość

$$G = 1,1 \times G_{cw}$$

$$G = 1,1 \times 800 = 880,0 \text{ kg/h}$$

2.3. Teoretyczna jednostkowa przepustowość zaworu

$$q_m = 1414,5 \times \sqrt{(p_1 - p_2) \times \gamma}$$

$$q_m = 1414,5 \times \sqrt{(0,6 - 0) \times 1000} = 34648 \text{ kg/m}^2 \times \text{s}$$

2.4. Obliczeniowy przekrój gniazda zaworu

$$F_g = \frac{G}{q_m \times \alpha_c}$$

$$F_g = \frac{880}{34648 \times 0,20 \times 3600} = 0,0000353 \text{ m}^2$$

2.5. Obliczeniowa średnica gniazda zaworu

$$d_g = \sqrt{\frac{4 \times F_g}{\pi}}$$

$$d_g = \sqrt{\frac{4 \times 0,0000353}{3,14}} = 0,0067 \text{ m}$$

$$d_g = 6,7 \text{ mm}$$

2.6. Dobór zaworu

- przyjęto zawór bezpieczeństwa membranowy typu SYR 2115 o wielkości:
 $d_1 \times d_2 = 15 \times 20 \text{ mm}$
 $d_g = 12 \text{ mm}$
 $p_o = 0,6 \text{ MPa}$
 $\alpha_c = 0,20$

XX. DOBÓR KOMINA I CZOPUCHA

1. Dane wyjściowe

- moc cieplna kotłów: $Q_k = 100 \text{ kW}$
- wymagany ciąg kominowy: 30-35 Pa
- wysokość komina: przyjęto $H_k = 10,8 \text{ m}$

2. Określenie średnicy komina

- dla mocy cieplnej 100 kW, wymaganego ciągu kominowego 35 Pa oraz wysokości komina 10,8 m odczytano z nomogramu Schiedela średnicę wewnętrzną $d_k = 250 \text{ mm}$

3. Dobór komina

- przyjęto wkład kominowy ze stali żaroodpornej typu MKSZ o średnicy wewnętrznej $d_k = 250 \text{ mm}$ i wysokości $H_k = 10,8 \text{ m}$ z czopuchem dwuściennym ze stali żaroodpornej typu MKDZ o średnicy wewnętrznej $d_{cz} = 200/250 \text{ mm}$ i długości $l_{cz} = 5,3 \text{ m}$.

XXI. DOBÓR ELEMENTÓW WENTYLACYJNYCH

1. Dane wyjściowe

- moc cieplna kotłów: $Q_k = 100 \text{ kW}$
- wskaźnik wentylacji nawiewnej: $W_n = 5 \text{ cm}^2/\text{kW}$
- wskaźnik wentylacji wywiewnej: $W_w = 2,5 \text{ cm}^2/\text{kW}$

2. Obliczeniowy przekrój kanału nawiewnego

$$F_n = Q_k \times W_n$$

$$F_n = 100 \times 5 = 500 \text{ cm}^2$$

3. Obliczeniowy przekrój kanału wywiewnego

$$F_w = Q_k \times W_w$$

$$F_w = 100 \times 2,5 = 250 \text{ cm}^2$$

4. Dobór elementów wentylacyjnych

- do nawiewu przyjęto czerpnię ścienną typu A o wym. $300 \times 170 \text{ mm}$ osadzoną w ścianie zewnętrznej i doprowadzoną kanałem stalowym o wym. $300 \times 170 \text{ mm}$ 50 cm nad posadzkę kotłowni,

- do wywiewu przyjęto kratkę wentylacyjną o wym. 140×200 mm osadzoną pod sufitem na kanale grawitacyjnym murowanym o wym. 140×270 mm.

XXII. DOBÓR CIEPŁOMIERZA DLA CZĘŚCI MIESZKALNEJ

1. Dane wyjściowe

- zapotrzebowanie na moc cieplną dla części mieszkalnej: $Q = 6,2 \text{ kW}$
- obliczeniowe temperatury wody: $t_z/t_p = 70/55^\circ\text{C}$

2. Obliczeniowa ilość wody

$$G = \frac{Q}{C \times \Delta t}$$

$$G = \frac{6,2 \times 860}{1000 \times (70 - 55)} = 0,35 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Dobór ciepłomierza

Dla części mieszkalnej przyjęto ciepłomierz elektroniczny firmy POWOGAZ typu JS90-0,6 z przelicznikiem LQM-III/LEC-5 o średnicy $d_n = 15 \text{ mm}$ i parametrach:

$$Q_p = 0,6 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\max} = 1,2 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\min} = 12 \text{ l/h}$$

$$t_{\max} = 90^\circ\text{C}$$

XXIII. ROCZNE ZAPOTRZEBOWANIE CIEPŁA

1. Zapotrzebowanie ciepła na cele co

1.1. Dane wyjściowe

- obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła na cele co: $Q_{co} = 79,9 \text{ kW}$
- normatywna ilość dni grzewczych: $n = 223$
- średnia temp. zewnętrzna okresu grzewczego: $t_{zsr} = +2,4^\circ\text{C}$
- oblicz. temp. zewnętrzna okresu zimowego: $t_{zo} = -18^\circ\text{C}$
- średnia temp. pomieszczeń: $t_{wsr} = +19^\circ\text{C}$
- czas ogrzewania budynku w ciągu doby: $z = 24 \text{ godz}$
- współczynnik zmniejszający: $y = 0,81$

1.2. Zapotrzebowanie ciepła

$$Q_{rco} = \frac{(t_{wsr} - t_{zsr}) \times n \times z \times y}{(t_{wsr} - t_{zo})} \times Q_{co}$$

$$Q_{rco} = \frac{(19 - 2,4) \times 223 \times 24 \times 0,81}{(19 + 18)} \times Q_{co}$$

$$Q_{rco} = 1945 \times Q_{co}$$

$$Q_{rco} = 1945 \times 79,9 = 155\,405 \text{ kW}$$

$$Q_{rco} = 155,4 \text{ MW}$$

2. Zapotrzebowanie ciepła na cele cw

2.1. Dane wyjściowe

- dobowe zapotrzebowanie ciepła na cele cw: $Q_{cw} = 41,9 \text{ kW}$
- okres dostawy ciepła: $t = 260 \text{ dni}$

2.2. Zapotrzebowanie ciepła

$$Q_{rcw} = Q_{cw} \times t$$

$$Q_{rcw} = 41,9 \times 260 = 10\,894 \text{ kW}$$

$$Q_{rcw} = 10,9 \text{ MW}$$

XXIV. ZAPOTRZEBOWANIE PALIWA

1. Zapotrzebowanie paliwa na cele co

1.1. Dane wyjściowe

- obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła na cele co: $Q_{co} = 79,9 \text{ kW}$
- roczne zapotrzebowanie ciepła na cele co: $Q_{rco} = 155\,405 \text{ kW}$
- wartość opałowa drewna: $W_d = 15000 \text{ kJ/kg}$
- średnia sprawność kotła grzewczego: $\eta = 0,8$

1.2. Obliczeniowe zapotrzebowanie paliwa

$$B_{hco} = \frac{Q_{co}}{W_d \times \eta}$$

$$B_{hco} = \frac{79,9 \times 860 \times 4,19}{15000 \times 0,8} = 24,0 \text{ kg/h}$$

1.3. Roczne zapotrzebowanie paliwa

$$B_{rco} = \frac{Q_{rco}}{W_d \times \eta}$$

$$B_{rco} = \frac{155405 \times 860 \times 4,19}{15000 \times 0,8} = 46\,665 \text{ kg/rok}$$

2. Zapotrzebowanie paliwa na cele cwu

2.1. Dane wyjściowe

- obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła na cele cw: $Q_{cw} = 6,3 \text{ kW}$
- roczne zapotrzebowanie ciepła na cele cw: $Q_{rcw} = 10\,894 \text{ kW}$
- wartość opałowa drewna: $W_d = 15000 \text{ kJ/kg}$
- średnia sprawność kotła grzewczego: $\eta = 0,8$

2.2. Obliczeniowe zapotrzebowanie paliwa

$$B_{hcw} = \frac{Q_{cw}}{W_d \times \eta}$$

$$B_{hcw} = \frac{6,3 \times 860 \times 4,19}{15000 \times 0,8} = 1,9 \text{ kg/h}$$

2.3. Roczne zapotrzebowanie paliwa

$$B_{rcw} = \frac{Q_{rcw}}{W_d \times \eta}$$

$$B_{rcw} = \frac{10894 \times 860 \times 4,19}{15000 \times 0,8} = 3\,271 \text{ kg/rok}$$

3. Całkowite zapotrzebowanie paliwa

$$B_h = B_{hco} + B_{hew}$$

$$B_h = 24,0 + 1,9 = 25,9 \text{ kg/h}$$

$$\mathbf{B_h = 25,9 \text{ kg/h}}$$

$$B_r = B_{rco} + B_{rcw}$$

$$B_r = 46607 + 3271 = 49\,878 \text{ kg/rok}$$

$$\mathbf{B_r = 49\,878 \text{ kg/rok}}$$

$$\mathbf{B_r = 50 \text{ ton/rok}}$$